

SPECYFICZNE TRUDNOŚCI

W CZYTANIU I PISANIU

U DZIECI I MŁODZIEŻY

CZYLI KILKA SŁÓW

O

DYSLEKSJI ROZWOJOWEJ

INFORMATOR DLA RODZICÓW

- Jeśli dziecko Państwa w klasie pierwszej nie może zapamiętać wszystkich liter, z trudem scala je w sylaby, nie wyodrębnia prawidłowo głosek i sylab, ich miejsca w usłyszonym wyrazie, muli litery podobne do siebie graficznie, przejawia niechęć do czytania i szkoły mimo sprzyjającej atmosfery w klasie i życzliwej postawy nauczyciela – jest to sygnał, że wymaga pomocy psychologa lub pedagoga. Szkolne metody nauczania j. polskiego są dla niego niewystarczające.

- Jeśli dziecko Państwa w starszej klasie szkoły podstawowej czyta wolno, z trudem; zamienia litery podobne, opuszcza, dodaje, powtarza litery bądź sylaby, nie zapamiętuje przeczytanych treści, czyta przekręcając i zmyślając wyrazy – jest to wyraźny znak, że bez specjalistycznej pomocy nie nauczy się czytać. „Zwykle korepetycje” z j. polskiego nic tu nie pomogą.

- Jeśli szkoła nie skierowała dziecka do poradni psychologiczno – pedagogicznej, zgłóście się sami. Odpowiednie badania wykażą, czy dziecko potrzebuje pomocy specjalisty. Wtedy również będziecie mogli pracować z dzieckiem w domu.

Korzystanie z pomocy poradni jest dobrowolne. Niezbędne jest dostarczenie przed badaniem różnego typu wytworów pisemnych dziecka (zeszytów przedmiotowych, sprawdzianów), szczególnie z etapu nauczania początkowego a przynajmniej od kl. IV – VI szkoły podstawowej.

*Przy opracowywaniu ulotki wykorzystano materiały
Polskiego Towarzystwa Dysleksji*

mgr Katarzyna Kokocińska

pedagog w PP-P w Kole

Zgłoszenie na badania:

- uczeń z kl. IV – VI zgłaszane jest na wniosek rodzica;

- uczeń gimnazjum lub szkoły ponadgimnazjalnej zgłaszany jest na podstawie wniosku dyrektora szkoły, po uzyskaniu akceptacji rady pedagogicznej na wniosek nauczyciela polonisty.

Gdy u ucznia zostanie rozpoznana dysleksja:

- uczeń powinien być objęty zajęciami korekcyjno – kompensacyjnymi na terenie szkoły;

- uczniowie z dysleksją mają prawo skorzystać ze specjalnych warunków zdawania sprawdzianów i egzaminów (opinia poradni musi być wydana do 30 września roku szkolnego);

- nauczyciel jest zobowiązany do dostosowania wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb ucznia.

Należy pamiętać, że uczeń z dysleksją ma prawa, ale także obowiązki – dostosowanie wymagań to zastosowanie takich kryteriów egzekwowania wiedzy i umiejętności, które uwzględniają możliwości i ograniczenia dziecka. W praktyce sprowadza się to do obniżenia wymagań w pewnych zakresach, np. ortografii, w innych zaś zakresach wymagania powinny być zwiększone. Dotyczy to np. znajomości zasad ortografii, codziennej pracy nad swoim problemem, dokumentowanej w osobnym zeszycie.

**Tylko dodatkowe ćwiczenia i systematyczna
długotrwała praca mogą zminimalizować trudności.**

Co to jest dysleksja ?

Dysleksja rozwojowa to specyficzne trudności w czytaniu i pisaniu u dzieci o prawidłowym rozwoju umysłowym. Spowodowane są zaburzeniami niektórych funkcji poznawczych, motorycznych i ich integracji, uwarunkowanymi nieprawidłowym funkcjonowaniem układu nerwowego. Najczęściej terminem „dysleksja rozwojowa” określa się syndrom specyficznych trudności w uczeniu się czytania i pisania.

Dysleksja – specyficzne trudności w czytaniu.

Dysortografia – specyficzne trudności z opanowaniem poprawnej pisowni.

Dysgrafia – niski poziom graficzny pisma.

Przyczyny - zaburzenia funkcji percepcyjno – motorycznych (czyli spostrzegania wzrokowego, słuchowego motoryki) i ich współdziałania (integracji percepcyjno – motorycznej), funkcji językowych, pamięci wzrokowej, słuchowej, ruchowej), lateralizacji, orientacji w schemacie ciała i przestrzeni.

Częstość występowania – w literaturze podaje się, że dzieci dyslektyczne stanowią 10 – 15% uczniów, w tym 4% to przypadki bardzo nasilonych trudności, określane mianem głębokiej dysleksji. W Polsce odsetek dzieci dotkniętych problemem dysleksji szacuje się na 9- 10 % (Bogdanowicz, Jaklewicz 1968 – 1982).

Profilaktyka- dzieci z nieprawidłowej ciąży, porodu, wykazujące deficyty niektórych funkcji psychoruchowych, to dzieci „ryzyka dysleksji”. Im wcześniej zostaną objęte opieką, tym większe szanse, aby zapobiec ich trudnościom szkolnym.

Objawy:

Wiek przedszkolny (3 - 5 lat): objawy „ryzyka dysleksji” – opóźniony rozwój ruchowy, trudności z utrzymaniem równowagi, słaba koordynacja ruchów, niechęć do zabaw ruchowych – mała sprawność ruchowa podczas czynności samoobsługowych, rysowania, opóźniony rozwój mowy, trudności z wypowiadaniem złożonych słów, zapamiętywaniem nazw lub szeregu nazw np. pór roku, posiłków.

Klasa „0” (5 – 7 lat) – trudności z wymową, przekręcanie słów, wadliwa wymowa, błędy gramatyczne, trudności z zapamiętywaniem wierszyków i piosenek, z odróżnianiem podobnych głosek, z wydzielaniem sylab i głosek ze słów oraz łączeniem ich w słowa, niechęć do rysowania, trudności z odtwarzaniem figur, wzorów i „szlaczków”, trudności z układaniem obrazków z elementów wg wzoru, oburęczność, mylenie prawej i lewej ręki, nogi, trudności w nauce opanowywania znajomości liter (realizacji programu klasy „0”).

Wiek młodszy szkolny (I – III klasa) – utrzymywanie się powyższych objawów zaburzeń i trudności w uczeniu się, trudności z zapamiętywaniem nazw, nazwisk, szeregów nazw (dni tygodnia, miesięcy), tabliczki mnożenia, dat, zapisywania liczb wielocyfrowych, mylenie podobnych pod względem kształtu liter (p-b-d,m-n,m-w,l-l-t), mylenie liter (d- t,g-k,z-s), przestawianie liter, sylab w trakcie czytania, trudności z pisownią zmiękczeń i głosek nosowych, brzydkie pismo.

Wiek starszy szkolny (powyżej kl. IV szkoły podstawowej i szkoły ponadpodstawowej) – trudności w czytaniu często ustępujące, trudności w pisaniu mogą ograniczyć się głównie do błędów ortograficznych i trudności w nauce innych przedmiotów np. języki obce.

DEKALOG

dla rodziców dzieci/uczniów dyslektycznych

1. **Nie traktuj dziecka** jak chorego, kalekiego, niezdolnego lub leniwego.
2. **Nie karz, nie wyśmiewaj** dziecka w nadziei, że zmobilizujesz je do pracy.
3. **Nie łudź się**, że dziecko „samo z tego wyrośnie, „weźmie się w garść”, „ przysiadzie fałd ów” czy „ ktoś je wyleczy”.
4. **Nie spodziewaj się**, że kłopoty dziecka pozbawione specjalistycznej pomocy ograniczą się do czytania i pisania i skończą się w młodszych klasach szkoły podstawowej.
5. **Nie ograniczaj** dziecku zajęć pozalekcyjnych, aby miało więcej czasu na naukę, ale nie zwalniaj go z systematycznych ćwiczeń.
6. **Staraj się zrozumieć** swoje dziecko, jego potrzeby, możliwości i ograniczenia, aby zapobiec trudnościom szkolnym.
7. **Spróbuj jak najczęściej zaobserwować trudności dziecka** – na czym polegają i co jest ich przyczyną.
8. Aby jak najczęściej pomóc dziecku:
  - **zaobserwuj** w codziennej pracy z dzieckiem co najskuteczniej mu pomaga
  - **korzystaj** z odpowiedniej literatury i fachowej pomocy nauczyciela – terapeuty (w formie terapii indywidualnej lub grupowej)
  - **bądź** w stałym kontakcie z nauczycielem i pedagogiem szkolnym.
- 9 **Bądź życzliwym**, pogodnym, cierpliwym przewodnikiem i towarzyszem swego dziecka w jego kłopotach.
10. **Chwal i nagradzaj** dziecko nie tyle za efekty jego pracy, ile za włożony w nią wysiłek. Spraw, aby praca z dzieckiem była przyjemna dla was dwojga.